

Blended Learning bij de VU

Een interview met Luuk Terbeek

Het UCGB timmert hard aan de weg om haar expertise op gebied van Blended Learning binnen en buiten de VU te delen. Zo is onlangs nog de nieuwe [factsheet Blended Learning](#) verschenen. Hoog tijd voor een interview met Luuk Terbeek, onderwijsadviseur en Blended Learning expert bij het UCGB.

Wat gebeurt er bij de VU op het gebied van Blended Learning?

Een heleboel! Maar het grootste project voor 2017 is DLO21 (Digitale Leeromgeving [21st century skills](#)). Hierbij implementeert de VU samen met de UvA een nieuw LMS (leermanagementsysteem), de opvolger van Blackboard. Ook binnen het UCGB zijn we hier mee bezig; zo leidde ik op 17 november een expertmeeting over DLO21 en Blended Learning. De collega's die hierop af kwamen gaven waardevolle respons, zoals antwoorden op vragen, tips en toelichting op hun expertise ten behoeve van het DLO21 projectteam, waar ik deel van uitmaak. De bijeenkomst krijgt een vervolg op 16 januari 2017.

Binnen dit project werk ik aan het faciliteren van docentondersteuning door trainingen en ondersteunend materiaal te ontwikkelen (zoals nu ook beschikbaar op de [VU Blackboard homepage](#)), een belangrijke activiteit bij concretisering van de didactische en organisatorische implementatie. Daarnaast adviseer ik diverse actoren binnen en buiten het UCGB om de implementatie van DLO21 te optimaliseren. Het stroomlijnen van kennisdeling en het ontsluiten hiervan speelt daarbij een cruciale rol.

In hoeverre ben je betrokken bij Blended Learning projecten buiten de VU?

Steeds vaker krijgen we ook van buiten de VU het verzoek om een presentatie, training of workshop over Blended Learning te verzorgen. Via-via komt men bij ons, maar ook naar aanleiding van presentaties op congressen. Het helpt om over goed marketing materiaal te beschikken zoals de [VU Blended Learning factsheet](#). Overigens is dit de eerste factsheet van een serie nog te ontwikkelen factsheets waarmee het UCGB haar dienstenaanbod en experts per thema communiceert. Naar verwachting is deze hele serie begin 2017 klaar.

SURF Special Interest Group (SIG) Blended Learning

Daarnaast heb ik in april 2016 samen met SURF de [Special Interest Group Blended Learning](#) opgericht en ben ik hier samen met Bianca van der Aalst (TU Eindhoven) co-voorzitter van. SURF is een grote overkoepelende organisatie in het Hoger Onderwijs. Zij hadden op 16 gebieden SIG's voor kennisuitwisseling en -ontwikkeling, maar nog geen één voor Blended Learning, onbegrijpelijk! Inmiddels kent de SIG Blended Learning 81 leden, waarvan 14 kernteamleden, verdeeld over 3 werkgroepen; onderzoek, methodieken & tools en docentprofessionalisering. De SIG Blended Learning is daarmee de enige SIG met 'sub'werkgroepen. Bijeenkomsten van de SIG Blended Learning kunnen we rekenen op warme belangstelling; tientallen professionals uit het Hoger Onderwijs vanuit heel Nederland zijn hierbij aanwezig. Het hoofddoel van de groep Blended Learning is kennisdeling, en het leggen van verbindingen tussen professionals, die zo veel meer van elkaars expertise kunnen profiteren. Het wiel hoeft zo niet steeds en overall opnieuw uitgevonden te worden. Zo voorkomen we bijvoorbeeld dat op iedere hogeschool instelling een complete databank voor Blended Learning tools wordt ontwikkeld en wordt onderhouden. Wat er in de groep gebeurt is ontzettend leuk om te zien: het is een zeer levendige community, een parel voor het Hoger Onderwijs in Nederland.

Mogelijk promotieonderzoek in 2017

Begin 2017 hoop ik samen met mijn collega Chris van Klaveren ons eerste artikel te publiceren in een peer reviewed journal (en een korte versie in een populair onderwijsblad). De titel hiervan is: *'The Power of Blended Learning: what we know and what we need to know'*. Hierin beschrijven Chris en ik op basis van 100 artikelen (uit peer reviewed journals) wat er werkelijk bekend is over de effectiviteit, efficiëntie, motivatie en kosten van Blended Learning programma's (aan de hand van zelf ontwikkeld conceptueel framework) en waar vervolgonderzoek vooral op gericht moet zijn; een mooie basis voor promotieonderzoek gericht op Blended Learning. Momenteel voer ik hiervoor ook gesprekken met het bedrijfsleven in verband met casuïstiek en financiering van dit onderzoek.

Waar komt jouw interesse voor Blended Learning vandaan?

Voordat ik Onderwijskunde studeerde heb ik in de vorige eeuw de PABO gedaan. In 1999 waren eigenlijk geen fatsoenlijke cursussen internet voor kinderen, die heb ik toen voor mijn kinderen ontwikkeld. Daarnaast heb ik toen een e-mail project opgezet met een medestudent in Australië, het leek wel toveren (er lag daar sneeuw terwijl het bij ons zomer was.....); mijn interesse voor onderwijs & ICT was gewekt. Nadat ik Onderwijskunde, nu 10 jaar geleden, ben ik in de e-learning branche gaan werken en leerde ik veel bedrijven en mensen kennen die bezig waren met leren via ICT. Hier heeft mijn bestuursfuncties bij SAGAnet (Serious Gaming Association Netherlands) en Ned-Moove (Nederlandstalige Moodle, opensource tegenhanger van Blackboard, vereniging) substantieel aan bijgedragen. Wat mij mateloos fascineert is de onuitputtelijke rijkdom die ICT voor ons leren te bieden heeft, de kunst is te komen tot een optimale mix.

Bij de VU werk ik dan ook maar al te graag aan adviestrajecten op dit terrein; van het bewaken van consistentie bij curriculumherziening tot het geven van een workshop Blended Learning. Zo ben ik ook voorzitter van de UCGB Onderwijs & ICT expertgroep. De essentie van Blended Learning is het zo ontwerpen, ontwikkelen en uitvoeren van onderwijs dat online en face-to-face activiteiten elkaar wederzijds versterken.

Welke uitdagingen zie je voor de VU op het gebied van Blended Learning?

Als je serieus met Blended Learning aan de slag wilt gaan, is het als onderwijsinstelling van belang om ICT niet als een los project te zien, maar centraal in je onderwijsvisie op te nemen. Blended Learning programma's hebben gevolgen voor de rol van de docent en student, om van positieve gevolgen te kunnen spreken is facilitering van levensbelang.

We doen onze studenten stelselmatig te kort als wij als VU een onderwijsinnovatie als Blended Learning niet of onvoldoende op waarde weten te schatten en daarmee bijvoorbeeld ook het faciliteren van docentprofessionalisering ondermijnen. Of een project nu groot (zoals DLO21) of klein is, ze zijn altijd eindig en hebben een (beperkte) scope. Een echte onderwijsvisie kent geen houdbaarheidsdatum en biedt ruimte en richting aan het fundament onder al onze, liefst veel meer dan nu samenhangende, activiteiten. Blended Learning dient een wezenlijk en integraal bestanddeel van dit fundament te zijn om er werkelijk optimaal van te kunnen profiteren. Met een training van het nieuwe leermanagement systeem of een dagdeel Blended Learning binnen je BKO traject ben je er niet... Als het gaat om het concreet vormgeven van een meer geïntegreerde werkwijze zie ik een belangrijke rol weggelegd voor het UCGB. Ik voel mij bevoorrecht om hier onderdeel van uit te mogen maken en veel collega's te mogen inspireren en te motiveren om zo mijn steentje bij te dragen aan het succes van Blended Learning programma's op de VU.

Heb je nog tips voor collega's die aan de slag willen met Blended Learning?

(lacht) Ja, natuurlijk! Mogelijkheden te over:

- Neem gerust contact met mij op (l.terbeek@vu.nl);
- Kijk eens op de [special interest group Blended Learning](#) van SURFspace;
- Volg de VU Yammer groep [ICT &Onderwijs](#);
- Kijk wat er uit een netwerkbijeenkomst komt zoals de onderwijsinnovatie van Sylvester Draaijer;
- Kijk wat [KnowVU](#) te bieden heeft (daar werken we veel mee samen);
- En *last but not least*: praat met en luister naar studenten, vraag ze wat ze er zelf van verwachten. Zo hebben we bij DLO21 een klankbordgroep. Voor het kiezen van het juiste systeem hebben we zowel docenten als studenten stapsgewijs laten kijken naar de systemen en hen hiermee laten experimenteren. Wat docenten maar met name ook studenten tijdens zo'n bijeenkomst zeggen is van onschatbare waarde.

Een tip die ik tot slot nog mee wil geven: als je Blended Learning programma's wilt concretiseren in je online omgeving, geef dan in je syllabus heel duidelijk aan wat je van studenten verwacht. Blended Learning heeft immers niet alleen consequenties voor de rol van een docent, maar ook die van de student. Maak duidelijk wat je van het verwacht!